

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL X. X. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2019 m. gruodžio 11 d. Nr. 242-501
Vilnius

Lietuvos bankas gavo pareiškėjos X. X. (toliau – pareiškėja) atstovės advokatės Y. Y. kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2019 m. birželio 22 d. įvyko eismo įvykis: per susidūrimą su automobiliu „Opel Zefira“ buvo apgadintas pareiškėjos vairuojamas automobilis „AUDI A3 PREMIUM PLUS“ (valst. Nr. *(duomenys neskelbiami)*) (toliau – Automobilis).

2019 m. birželio 25 d. pareiškėja kreipėsi į transporto priemonės „Opel Zefira“ valdytojų civilinę atsakomybę pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį apdraudusį draudiką dėl draudimo išmokos, atlyginančios eismo įvykio metu patirtą žalą. Pareiškėja nurodė: „14:40 atėjusi prie savo automobilio, kuris stovėjo automobilių stovėjimo aikštelėje, pamačiau, kad įlenktas mano automobilio priekinis valstybinis numeris. Prie manęs priėjo vyriškis ir pasakė, jog „važiuodami atbuline eiga, atsitrenkėm į Jūsų automobilį“. <...>. Aš nusifotografavau savo automobilio apgadinius. Reikalauju, jog laikantis Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių 28 p. atsakingas draudikas apžiūrėtų mano automobilį ir išsamiai užfiksuotų visus automobilio apgadinius. <...> Sutinku, kad atsakingas draudikas remontuotų mano automobilį, sugadintas detales keičiant originaliomis automobilio gamintojo detalėmis. <...>. Matomi apgadiniai yra: sulankstytas priekinis valstybinis numeris ir deformuotas numerio laikiklis, nubrauktas priekinis bamperis, suskilinęję priekinio bamperio dažai dešinėje pusėje, sulaužytas grotelių blizgutis - apvadas, suskilusios grotelės ir nubraukti jų dažai, grotelės deformuotos po automobilio markės ženklu, giliau po grotelėmis sulaužyta plastmasė, deformuotas tarpas tarp kapoto ir grotelių, kas leidžia manyti, kad deformuotas variklio dangtis ir variklio dangtis sunkiai užsidaro. Tikėtini išoriškai nematomi apgadiniai. Mano transporto priemonė galima apžiūrėti mano gyvenamojoje vietoje arba mano darbo vietoje<...>.“

Draudikas 2019 m. birželio 26 d. pranešimu informavo pareiškėją, kad žala yra užregistruota, nurodė, kokius dokumentus pareiškėja turi pateikti. Taip pat informavo, kad, jeigu pareiškėja pageidauja gauti piniginę kompensaciją, dokumentus ir nuotraukas turi siųsti nurodytu elektroniniu paštu arba pateikti atvykusi pas draudiko remonto partnerius. Pasirinkus automobilio remontą draudiko partnerių įmonėje, trūkstamus dokumentus pateiks pati įmonė. Jeigu remontas bus atliekamas ne draudiko partnerių įmonėje, būtina suderinti remonto darbų sąmatą prieš transporto priemonės remontą. Tą pačią dieną draudiko atstovas su pareiškėja bendravo telefonu.

2019 m. birželio 29 d. (šeštadienį) pareiškėjos atstovė draudikui pateikė pretenziją, kuria reikalavo atlikti Automobilio apžiūrą, draudiko atstovams atvykstant į pareiškėjos nurodytą Automobilio buvimo vietą, kitu atveju pareiškėja pasitelks turto vertintoją ir reikalaus atlyginti jo paslaugų išlaidas.

Draudikas 2019 m. liepos 2 d. elektroniniu laišku pareiškėją informavo, kad, nors Automobilis yra važiuojantis, o nuotraukų pateikimas yra įprasta praktika draudimo rinkoje, atvyks pareiškėjos nurodytu adresu apžiūrėti Automobilio. Taip pat, pareiškėjai nutarus remontuoti Automobilį, reikalingą informaciją draudikui gali pateikti remonto įmonė.

2019 m. liepos 3 d. draudiko atstovas apžiūrėjo Automobilį.

Draudikas 2019 m. liepos 15 d. elektroniniu laišku pareiškėją informavo, kad įvertinus eksperto pateiktas Automobilio nuotraukas ir pareiškėjai nutarus Automobilio neremontuoti remonto įmonėje, apskaičiuota draudimo išmoka – 955,79 Eur be PVM, ir pateikė 2019 m. liepos 15 d. žalos sąmatą. 2019 m. liepos 26 d. pranešimu draudikas priminė, kad laukia pareiškėjos sprendimo – ar jai tinkama apskaičiuota draudimo išmoka, ar pageidaujama Automobilį remontuoti servise.

2019 m. liepos 31 d. pareiškėjos atstovė draudikui pateikė pretenziją kartu su UAB „Kauno nepriklausomų autoekspertų biuras“ parengta Autotransporto priemonės vertinimo ataskaita Nr. (*duomenys neskelbiami*) (ataskaitoje nurodoma, kad pareiškėjos ir turto vertinimo įmonės sutartis sudaryta, vertintojas apžiūrėjo Automobilį 2019 m. liepos 10 d.) (toliau – Vertinimo ataskaita). Pareiškėjos atstovės teigimu, draudiko žalos sąmatoje nurodomi nemotyvuotai maži darbų valandiniai įkainiai (23 Eur), nevertintas Automobilio prekinės vertės netekimas, kuris yra 228,28 Eur (Automobilis pagamintas 2015 m.), žalos sąmatoje keičiamų dalių kainos įvestos ranka, nevertinta, kad Automobilio valstybinis numeris yra ypatingas. Vertinimo ataskaitoje nustatyta, kad Automobilio atkuriamoji vertė (įvertinus dalių nusidėvėjimą) – 1 703,58 Eur (be PVM), o Automobilio prekinės vertės netekimo nuostolis – 228,28 Eur. Pareiškėjos atstovė prašė draudiko sumokėti minėtas sumas ir 130 Eur Vertinimo ataskaitos rengimo išlaidų.

2019 m. rugpjūčio 13 d. draudikas informavo pareiškėją, kad kreipėsi į tris remonto įmones ir jų pateiktų remonto sąmatų pagrindu (apskaičiavus sąmatų vidurkį) nutarė pareiškėjai išmokėti 1 086,53 Eur be PVM, kompensuoti Automobilio prekinės vertės netekimo nuostolius (228,28 Eur) ir atlyginti 50 proc. Vertinimo ataskaitos rengimo išlaidų, jeigu bus pateikti jas patvirtinantys dokumentai. Draudikas paprašė nurodyti pareiškėjos banko sąskaitos numerį. 2019 m. rugpjūčio 27 d. draudikas pareiškėją informavo, kad priimtas sprendimas išmokėti pareiškėjai 1 379,81 Eur draudimo išmoką (1 086,53 Eur Automobilio remonto sąmatų vidurkis, 228,28 Eur prekinės vertės netekimo nuostoliai, 50 proc. (65 Eur) Vertinimo ataskaitos rengimo išlaidų).

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjos atstovė nurodė, kad, po išreikalautos Automobilio apžiūros gavusi 2019 m. liepos 15 d. draudiko žalos sąmatą, pareiškėja suprato, kad draudimo išmoka aiškiai per maža, nevertinti Automobilio prekinės vertės netekimo nuostoliai, todėl buvo priversta kreiptis į turto vertintoją. Tik dėl Vertinimo ataskaitos draudikas padidino siūlomą draudimo išmoką ir atlygino Automobilio prekinės vertės netekimo nuostolius. Remonto įmonės neapžiūrėjo Automobilio, tai lėmė remonto sąmatų ydingumą. Sutampa remonto įmonių parengtų sąmatų numeriai, tad tikėtina, kad jos nebuvo rengiamos objektyviai, o tiesiog nukopijuotos viena nuo kitos. Sąmatose nurodyti įkainiai visiškai nepagrįsti: jie ne tik yra sutartiniai, bet ir mažesni už vidutinius pagal UAB „AUDATEX BALTICS“ pateiktą informaciją, taip pat ženkliai mažesni už „Audi“ autorizuoto serviso įkainius. Vertinimo ataskaitą parengusi UAB „Kauno nepriklausomų autoekspertų biuras“ atliko draudiko pasitelktų remonto įmonių sąmatų analizę ir pateikė paaiškinimą Lietuvos bankui (toliau – Paaiškinimas), patvirtinantį, kad remonto sąmatose nurodytos detalės nėra analogiškos tomis, kurios yra Automobilyje, dėl šio neatitikimo Automobilis nebūtų atkurtas į padėtį iki įvykio. Paaiškinimas patvirtina, kad draudiko pasitelktų remonto įmonių sąmatos sudarytos neidentifikavus Automobilio, parinkus jam netinkamas dalis, kainas pakoregavus ranka, nurodžius dirbtinai sumažintus darbų įkainius. Pareiškėja prašė rekomenduoti draudikui atlyginti Automobilio atkūrimo sąnaudas pagal Vertinimo ataskaitą (šią draudimo išmokos dalį padidinti iki 1 703,58 Eur), visiškai atlyginti Vertinimo ataskaitos rengimo išlaidas (65 Eur), papildomas Paaiškinimo rengimo išlaidas (50 Eur), taip pat išlaidas už pareiškėjos atstovės gautus duomenis iš UAB „AUDATEX BALTICS“ apie vidutinius mechaninių darbų ir dažymo įkainius (45,38 Eur.)

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė sprendimą priėmęs, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymu (toliau – TPVCAPDĮ) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 patvirtintomis Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės) ir laikantis jį teisingu ir pagrįstu.

Draudikas nesutiko su pareiškėjos teiginiais, kad vengė apžiūrėti apgadintą Automobilį. Kadangi iš pareiškėjos 2019 m. birželio 25 d. pateikto pranešimo nebuvo aišku, ar

Automobilis bus remontuojamas remonto įmonėje, ar pareiškėja pageidautų draudimo išmokos, draudikas 2019 m. birželio 26 d. susisiekė su pareiškėja telefonu. Pareiškėja informavo, kad Automobilis bus remontuojamas draudiko partnerių remonto įmonėje. Tokiais atvejais būtent remonto įmonė draudikui pateikia žalai administruoti reikalingus dokumentus bei transporto priemonės sugadinimų nuotraukas. 2019 m. liepos 2 d. draudikas gavo rašytinį reikalavimą iš pareiškėjos atstovės apžiūrėti Automobilį. Nesant nurodytų pareiškėjos atstovės kontaktų, draudikas susisiekė su pačia pareiškėja, bandydamas dar kartą išsiaiškinti, kokį žalos atlyginimo būdą ji renkasi. Pareiškėja atsisakė telefonu atsakyti į klausimus, paprašė visą informaciją atsiųsti elektroniniu paštu, todėl po pokalbio buvo išsiųstas elektroninis laiškas, į kurį atsakymas negautas. Buvo nuspręsta nelaukiant pareiškėjos atsakymo perduoti informaciją draudiko ekspertui, kad šis, suderinęs su pareiškėja apžiūros laiką ir vietą, nuvyktų apžiūrėti Automobilio. 2019 m. liepos 3 d., per Automobilio apžiūrą, pareiškėja nurodė, jog pageidautų pinigines draudimo išmokos, Automobilio remontas autoservise nebus atliekamas. Dėl šios priežasties „Audatex“ programa buvo apskaičiuota 955,79 Eur be PVM draudimo išmoka. Pareiškėja jokių pastabų dėl žalos sąmatos nepateikė. 2019 m. liepos 26 d., vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 9 dalyje nustatyta draudiko pareiga, pareiškėjai išsiųstas informacinio pobūdžio pranešimas. Šiame pranešime nurodyta trūkstama informacija galutiniam sprendimui dėl draudimo išmokos mokėjimo priimti. 2019 m. liepos 31 d. draudikas gavo pretenziją dėl žalos įvertinimo.

Draudikas nurodė, kad prekinės vertės netekimas gali būti skaičiuojamas tik nustačius visus transporto priemonės defektus. Kelių transporto priemonių vertinimo instrukcijos 67 punkte nustatyta, jog suminis procentinis vertės netekimo koeficientas dėl remonto nustatomas pagal apgadintus kėbulo elementus ir remonto darbus. Pareiškėjos sprendimas dėl Automobilio remonto, kurį atliekant gali paaiškėti ir papildomų defektų, dėl ko galėtų pasikeisti ir prekinės vertės netekimo dydis, iki 2019 m. liepos 26 d. pretenzijos draudikui nebuvo žinomas. Be to, ir pati pareiškėja draudikui nenurodė, jog pageidauja, kad būtų apskaičiuotas ir atlygintas Automobilio prekinės vertės netekimas.

Pareiškėjai nesutikus su žalos sąmata ir gavus Vertinimo ataskaitą, buvo priimtas sprendimas kreiptis į tris remonto įmones (UAB „Autobroliai“, UAB „Delondas“, UAB autocentras „Žėrutis“), kurios iš pateiktų sugadinimų nuotraukų nustatė faktines Automobilio remonto išlaidas (atitinkamai 1 099,52 Eur be PVM, 1 115,30 Eur be PVM ir 1 044,77 Eur be PVM). Buvo priimtas sprendimas išmokėti pareiškėjai 1 086,53 Eur be PVM draudimo išmoką žalai atlyginti, t. y. trijų remonto įmonių pasiūlytos kainos vidurkį, nes draudikui nebuvo pateikti dokumentai, įrodantys faktinį Automobilio remontą už konkrečią kainą, suderintą su draudiku, o įvardytos remonto įmonės nurodė realias remonto darbų kainas pagal savo įkainius ir pateikė pasiūlymus remontuoti transporto priemonę, tačiau sąmatos dar gali būti koreguojamos, jei atliekant darbus bus pastebėta papildomų defektų.

Draudiko teigimu, objektyviausias žalos dydžio vertinimas yra galimas tuomet, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo yra suinteresuotas atlikti transporto priemonės remontą, o ne gauti pinigines kompensacijas už padarytus apgadinius. Tokiu atveju nukentėjusiam trečiajam asmeniui žala, nepatiriant papildomų išlaidų, susijusių su žalos vertinimu, yra atlyginama su remonto paslaugas suteikiančia įmone suderinus remonto darbų sąmatą pagal išrašytą faktinį remonto darbų atlikimą patvirtinančią PVM sąskaitą faktūrą. Vertinimo ataskaita yra tik vienas iš žalos dydį padedančių nustatyti įrodymų, neturintis aukštesnės įrodomosios galios, o joje nurodytas nuostolių dydis yra tik hipotetinis.

Pareiškėjos atstovės spėjimai, esą sąmatas remonto įmonės vienos nuo kitos „nusirašė“, nes sąmatose nurodytas tas pats numeris, yra nepagrįstas: sąmatose nurodyta dalis administruojamos bylos numerio, t. y. (*duomenys neskelbiami*) (nesutrumpintas bylos Nr. (*duomenys neskelbiami*)). „Audatex“ programoje remonto sąmatos numeris turi ribotą kiekį skaičių, todėl ne visas bylos numeris matosi.

Taisyklių 15 punkte nėra imperatyviai nurodyto tikslo valandinio darbų įkainio arba jo nustatymo tvarkos, taigi, paliekama teisė draudikui jį nustatyti. Vidutiniai įkainiai reiškia, kad turi būti nustatoma vidutinė, o ne didžiausia ir ne mažiausia kaina, todėl valandiniai įkainiai buvo apskaičiuoti remiantis servisu, kurie gali realiai atlikti remontą, sąmatomis (apskaičiuojant jų vidurkį). Pareiškėjos atstovės teigimu, remonto įmonės nurodė ne vidutinius, bet sutartinius įkainius. Remonto įmonės yra pelno siekiantys juridiniai asmenys, todėl abejotina, kad jos remontuotų transporto priemonės pigiau nei už vidutinius įkainius,

net ir pasirašiusios bendradarbiavimo sutartis su draudimo bendrovėmis. Pareiškėja nurodo, kad nepriklausomas ekspertas, vertindamas Automobiliui padarytos žalos dydį, vadovavosi „Audi“ autorizuoto serviso įkainiais. Taigi, buvo pasirinktas brangiausias variantas, nesivadovaujant Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.38 straipsnyje įtvirtintu sutarčių vykdymo ekonomiškumo principu. Pareiškėjos atstovė Lietuvos bankui taip pat pateikė UAB „AUDATEX BALTICS“ pažymą apie 2019 m. antro ketvirčio mechaninių darbų ir dažymo darbų vidutinius įkainius. Jokiam teisės akte nėra įtvirtinta, jog „Audatex“ programoje pateikti įkainiai yra visos rinkos vidutiniai įkainiai. Remonto darbų sąmatos gali būti sudaromos ir kitomis kompiuterinėmis programomis, dalis veikiančių remonto įmonių jomis apskritai nesinaudoja.

Pareiškėjos Lietuvos bankui pateiktą vertintojo Paaiškinimą dėl remonto įmonių sudarytų sąmatų įvertino transporto inžinierius, draudiko Ekspertizių skyriaus vadovas, jis pateikė specialisto išvadą (toliau – Specialisto išvada), kurią draudikas pateikė su atsiliepimu į kreipimąsi.

Draudikas atlygino pareiškėjai 50 procentų Vertinimo ataskaitos rengimo išlaidų, nes, nors ja nesivadovavo, tačiau ją gavęs žalą įvertino pakartotinai. Kita vertus, pareiškėja net nepabandė draudikui įvardyti savo pastabų dėl pirminio jos netenkinusio žalos įvertinimo. Nukentėjusiam trečiajam asmeniui atlyginamos išlaidos turi būti priverstinės, būtinos ir protingos. Pareiškėjai nebuvo būtina kreiptis dėl remonto įmonių sudarytų sąmatų analizės bei pažymos dėl vidutinių kainų įkainių, šių išlaidų atlyginti nėra pagrindo.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios per 2019 m. birželio 22 d. eismo įvykį Automobiliui padarytų sugadinimų remonto išlaidas, dydžio ir papildomai patirtų išlaidų (vertinimo, konsultavimo ir informacijos rinkimo) atlyginimo.

Dėl draudimo išmokos, atlyginančios per eismo įvykį Automobiliui padarytų sugadinimų remonto išlaidas, dydžio

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomasis draudimas reguliuojamas TPVCPDĮ ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų (Taisyklės ir kt.) nuostatomis.

TPVCPDĮ 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad draudžiamasis eismo įvykis – eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį įstatymą turi būti išmokama draudimo išmoka, kuri 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžiama kaip draudiko ar Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro (toliau – Biuras) mokama nukentėjusiam trečiajam asmeniui pinigų suma arba kita sutarta išmokos mokėjimo forma, skirta žalai asmeniui, turtui ir (ar) neturtinei žalai atlyginti. Pagal TPVCPDĮ 2 straipsnio 5 dalį, eismo įvykio žala laikoma per eismo įvykį padaryta žala nukentėjusio trečiojo asmens turtui, nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir (ar) neturtinė žala arba žala, kuri atsirado vėliau kaip eismo įvykio padarinys, o pagal 2 straipsnio 23 dalį, žala nukentėjusio asmens turtui – nukentėjusio trečiojo asmens turtui padaryta žala, kurios dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka.

Tarp šalių nėra ginčo dėl to, ar 2019 m. birželio 22 d. įvykis yra draudžiamasis, taip pat nėra ginčo dėl to, ar Automobilio remontas po eismo įvykio yra ekonomiškai tikslingas. Draudikas pripažino esantis atsakingas už eismo įvykio kaltininko pareiškėjai padarytą žalą ir, atlikęs įvykio aplinkybių tyrimą, priėmė galutinį sprendimą atlyginti pareiškėjai 1 086,53 Eur Automobilio remonto išlaidų ir 228,28 Eur prekinės vertės netekimo nuostolį. Vis dėlto pareiškėja mano, kad draudikas draudimo išmoką turėjo apskaičiuoti pagal Vertinimo ataskaitą, kurioje nurodyta Automobilio atkūrimo kaina – 1 703,58 Eur (be PVM).

Įvertinus nustatytas ginčo aplinkybes, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Taisyklių 6 punkte įtvirtinta, kad per eismo įvykį padarytos žalos dydis ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims mokėtinos draudimo išmokos dydis nustatomas vadovaujantis CK, TPVCPDĮ, kitų teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgiant į eismo įvykio dalyvių kaltės laipsnį dėl eismo įvykio,

draudimo įmonės, apdraudusios atsakingo už padarytą žalą asmens civilinę atsakomybę, ar Biuro įgaliotų asmenų (paskirtų ekspertų) ataskaitas ar išvadas dėl žalos, nukentėjusio trečiojo asmens, apdraustojo pateiktus dokumentus dėl žalos, eismo įvykio aplinkybių ir eismo įvykio dalyvių atsakomybės, kitų šiose Taisyklėse nurodytų asmenų pateiktus dokumentus, leidžiančius nustatyti eismo įvykio aplinkybes ir padarytos žalos dydį.

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas, o TPVCAPDĮ 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Šią nuostatą atkartoja ir Taisyklių 13 punktas. Pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų dalių vertė (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo), dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais. TPVCAPDĮ 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, jog atsakingas draudikas moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio draudimo išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

Kartu pažymėtina tai, kad, apskaičiuodamas draudimo išmoką, transporto priemonių civilinės atsakomybės draudikas turi laikytis Civilinio kodekso 6.251 straipsnyje įtvirtinto visiško nuostolių atlyginimo principo. Žalos atlyginimu turi būti siekiama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad, vadovaujantis kasacinio teismo praktika, kai ginčas yra susijęs su atlygintinos žalos (nuostolių) dydžiu ir nėra susijęs nei su atsisakymu mokėti draudimo išmoką, nei su draudimo išmokos sumažinimo atvejais, nagrinėjant ginčą taikytina bendroji įrodinėjimo naštos taisyklė – šalys turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018*). Vadovaujantis nurodyta kasacinio teismo praktika, taip pat Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 24 punktu, kuriame nustatyta, kad vartojimo ginčai nagrinėjami laikantis rungimosi principo, darytina išvada, kad pareiškėja turi pateikti duomenis, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad jos patirtus nuostolius geriau atspindi Vertinimo ataskaita, o draudikas – priešingai – turi pagrįsti, kad skaičiavimai, kuriais jis vadovavosi išmokėdamas draudimo išmoką, yra objektyvūs ir teisingi, o pareiškėjos pateiktais nuostolių dydį pagrindžiančiais įrodymais vadovautis nėra pagrindo.

Kaip minėta, pareiškėja prašo rekomenduoti draudikui išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal Vertinimo ataskaitą, kurioje nurodyta, kad automobilio atkūrimo išlaidos be PVM sudaro 1 703,58 Eur. Draudikas savo ruožtu nurodė atlikęs rinkos tyrimą, gavęs trijų autoservisų pasiūlymus (UAB „Autobroliai“ – (1 099,52 Eur be PVM), UAB autocentras „Žėrutis“ (1 044,77 Eur be PVM) ir UAB „Delondas“ (1 115,30 Eur be PVM) ir priėmęs sprendimą išmokėti pasiūlymų vidurkį atitinkančią draudimo išmoką (1 086,53 Eur), atlyginančią remonto sąnaudas; taip pat draudikas sutiko atlyginti 228,28 Eur automobilio prekinės vertės netekimo nuostolį.

Atsižvelgiant į aktualias teisės aktų nuostatas, pažymėtina, kad turto vertinimo ataskaita, neginčijant joje nurodytų duomenų teisingumo, yra ne vienintelis, bet vienas iš žalos dydį padedančių nustatyti įrodymų, todėl tokio pobūdžio dokumentas turi būti vertinamas atsižvelgiant į visų turimų, tiek draudiko, tiek pareiškėjos pateiktų, įrodymų visumą. Nei TPVCAPDĮ, nei Taisyklės nenumato draudiko pareigos vadovautis išimtinai nepriklausomų turto vertintojų parengtomis vertinimo ataskaitomis. Kartu darytina išvada, kad turto vertintojo išvados buvimas savaime nesuteikia pagrindo ją laikyti turinčia aukštesnę nei kiti nuostolių dydį pagrindžiantys dokumentai įrodomąją vertę. Atsižvelgdamas į tai,

Lietuvos bankas kompleksiskai vertina visus ginčo šalių pateiktus įrodymus, susijusius su draudžiamąjį įvykio metu patirtą žalą atlyginančių nuostolių dydžiu.

Pareiškėjos reikalavimas išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal Vertinimo ataskaitą, iš esmės grindžiamas tuo, kad Vertinimo ataskaitoje nurodytos Automobilio atkūrimo sąnaudos yra didesnės nei draudiko apskaičiuota draudiko išmoka. Nors pareiškėjos atstovė teigia, esą remonto įmonių sąmatos yra fiktyvios, Lietuvos bankui nėra pateikta šiuos teiginius patvirtinančių įrodymų. Taip pat nėra pateikta objektyvių duomenų, kad remonto sąmatų sudarymas pagal Automobilio apgadinimų nuotraukas, neapžiūrėjus Automobilio, lėmė tai, kad apgadinimai buvo netinkamai nustatyti ir įvertinti.

Kaip nurodyta pirmiau, pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo dydis nustatomas pagal būtinas remonto išlaidas (be PVM), reikalingas atkurti sugadintą turta, o būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų ir jiems atlikti reikalingų medžiagų vertė, apskaičiuota pagal vidutinius įkainius. Įvertinus bylos duomenis, nėra pagrindo teigti, kad Vertinimo ataskaitoje Automobilio atkūrimo sąnaudų suma apskaičiuota pagal realius rinkoje vyraujančius vidutinius įkainius, o draudiko atlikti skaičiavimai šio Taisyklių 15 punkto reikalavimų neatitinka. Atvirkščiai, Lietuvos banko nuomone, rengiant Vertinimo ataskaitą taikytas skaičiavimo būdas neatitinka teisingo žalos atlyginimo principo ir CK įtvirtinto reikalavimo prievolės ir sutartis vykdyti kuo ekonomiškiau būdu.

Iš Vertinimo ataskaitos ir remonto įmonių sąmatų matyti, kad didžiausias kainų skirtumas kyla dėl taikomų darbų įkainių. Vertinimo ataskaitoje yra nurodyta, kad nustatant remonto kainą, naudojami autorizuoto „Audi“ serviso remonto ir dažymo valandiniai darbų įkainiai (46 Eur be PVM). Pažymėtina, kad šie įkainiai yra daug didesni už draudiko pasitelktų remonto įmonių: (UAB „Autobroliai“ remonto ir dažymo darbų valandinis įkainis – 25 Eur; UAB „Delondas“ remonto darbų valandinis įkainis – 24 Eur, dažymo darbų valandinis įkainis – 25 Eur; UAB autocentras „Žėrutis“ remonto darbų valandinis įkainis – 20,27 Eur; dažymo darbų valandinis įkainis – 21,72 Eur). Pareiškėjos atstovė pateikė ir UAB „AUDATEX BALTICS“ apibendrintą informaciją apie 2019 m. antrojo ketvirčio vidutinius valandinius įkainius. Pateiktoje pažymoje nurodama, kad duomenys pateikti atlikus lengvųjų automobilių ir motociklų remontą vykdančių įmonių „Audanet“ platformoje sukurtų bylų analizę. Nurodoma, kad vidutinis valandinis mechaninių darbų įkainis Lietuvoje – 28,5 Eur, dažymo darbų – 29,14 Eur. Taigi, Vertinimo ataskaitoje taikyti įkainiai yra daug didesni ir už tuos, kuriuos pati pareiškėjos atstovė nurodo kaip vidutinius. Nėra pateikta duomenų, kad tik autorizuotas „Audi“ servisas galėtų tinkamai atlikti Automobilio remonto darbus. Kita vertus, sutiktina su draudiku, kad UAB „AUDATEX BALTICS“ pateikti duomenys apie įkainius atspindi tik dalies remonto rinkos dalyvių, naudojančių tam tikrą programą, įkainius. Draudikas rėmėsi trijų konkrečių, realiai remonto paslaugas teikiančių ir galinčių suremontuoti Automobilį už nurodytas sumas įmonių pasiūlymais. Darytina išvada, kad pareiškėjos atstovės pateikti duomenys nepaneigia aplinkybės, kad draudiko taikyti įkainiai atitiko vidutinių rinkos įkainių reikalavimą.

Vertinimo ataskaitoje nurodyta dalių kaina – 901,39 Eur be PVM (įvertinus nusidėvėjimą – 794,44 Eur); UAB „Autobroliai“ sąmatoje – 829,03 Eur (įvertinus nusidėvėjimą – 757,36 Eur); UAB „Delondas“ – 829,03 Eur (įvertinus nusidėvėjimą – 757,14 Eur); UAB autocentras „Žėrutis“ – 753,66 Eur. Paaiškinime vertintojas nurodė, kad remonto įmonės neidentifikavo Automobilio ir netinkamai parinko dalis, tai patvirtina kodų neatitikimas. Draudiko pateiktoje Specialisto išvadoje nurodoma, kad detalių kodai gali skirtis dėl įvairių priežasčių. Skirtingose rinkose transporto priemonės gamintojas pagal Automobilio VIN numerį yra pateikęs komplektaciją, detalius sąrašus ir brėžinius „Audatex“ programos platintojams.

Vertintojo teigimu, remonto įmonės neteisingai nurodė žibinto kodą. Vis dėlto iš pateiktų duomenų matyti, kad Vertinimo ataskaitos atkuriamosios vertės skaičiuotėje nurodyta žibinto kaina – 566,62 Eur (taikomas 12 proc. išskaitymas už būklės pagerinimą); UAB „Autobroliai“ sąmatoje – 566,62 Eur (taikomas 9 proc. išskaitymas už detalės būklės pagerinimą); UAB „Delondas“ – 566,62 Eur (taikomas 9 proc. išskaitymas už detalės būklės pagerinimą); UAB autocentras „Žėrutis“ – 515,62 Eur. Taigi, dviejų iš draudiko pasitelktų remonto įmonių nurodyta žibinto kaina (iki išskaitymo už detalės būklės pagerinimą taikymo) yra analogiška nurodytai Vertinimo ataskaitoje, vienos yra truputį mažesnė, įvesta remonto įmonės darbuotojo, tačiau nėra nurodyta, kad detalės kainai būtų taikomas išskaitymas už detalės būklės pagerinimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad kreipimesi pareiškėjos atstovės minimoje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. liepos 5 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-240-1075/2019 kasacinis teismas nurodė, kad galimos situacijos, kai, siekiant suremontuoti transporto priemonę, objektyviai būtina naudoti naujas dalis ar detales: pvz., paaiškėjus, kad keičiamos tam tikros dalys ar detalės sugadintoje transporto priemonėje prieš pat eismo įvykį buvo pakeistos naujomis, arba aplinkybė, kad rinkoje nėra tokių pat ar panašių dėvėtų dalių ar detalių, kad po remonto transporto priemonė atitiktų techninius aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus, arba jų įsigijimas būtų pernelyg apsunkintas ir tai objektyviai lemtų būtinumą siekiant suremontuoti transporto priemonę naudoti naujas dalis ar detales. Teismas pažymėjo, kad žala dėl transporto priemonės sugadinimo turi apimti išlaidas dėl tokių detalių ir dalių, kurios leistų naudoti transporto priemonę pagal jos paskirtį atitinkant techninius reikalavimus, kaip ji buvo naudojama iki įvykio. Nėra pateikta duomenų, kad šiuo atveju žala objektyviai gali būti atlyginta ir techniniai bei saugumo reikalavimai įgyvendinti, tik Automobilio žibintą pakeitus nauja originalia detale. Taip pat nepateikta duomenų, kad UAB autocentras „Žėrutis remonto sąmatoje nurodytas žibintas neatitinka minėtų eksploataavimo reikalavimų.

Paaiškinime vertintojas nurodė, kad Automobilio valstybinio numerio rėmelis yra gamyklinis, gamykloje dažytas automobilio grotelių spalva ir turi savo „nomenklatūrinį numerį“, o draudiko pasitelktų remonto įmonių sąmatose nurodytu kodu „Audi“ koncernas jokių detalių negamino. Draudikas su Specialisto išvada pateikė Automobilio detalių brėžinių vaizdą ir, remdamasis tuo, nurodė, kad vertintojo minimos detalės tiesiog nėra – valstybinis numeris tvirtinamas į valstybinio numerio plastikinį rėmelį, kuris tvirtinamas tiesiogiai prie priekinių grotelių. Jokio atskiro numerio apdailos rėmelio nėra. Nuotraukose jokių kitų detalių, nenumatytų transporto priemonės gamintojo, taip pat nėra. Šią informaciją patvirtino ir oficiali „Audi“ atstovė UAB „Autojuta“. Jos draudikui pateiktame atsakyme yra nurodyta, kad numerio rėmelio padas yra integruotas į groteles ir grotelės iš karto yra su spalva. Vertintojo nurodytos dalies šiame automobilyje nėra – ji skirta modeliui, gaminamam nuo 2017 m.

Įvertinus pateiktus duomenis, nėra pagrindo sutikti su pareiškėjos atstovės teiginiais, kad remonto įmonės sąmatose netinkamai parinko keistinas detales, todėl neužtikrino Automobilio atkūrimo iki eismo įvykio buvusių padėčių.

Sutiktina su draudiko argumentu, kad Vertinimo ataskaitoje pateikiamas tik teorinis remonto sąnaudų skaičiavimas, – pačioje Vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad nustatyta „Orientacinė atstatomojo remonto kaina“. Vertinimo sąmatoje nepateikiama naudota kompiuterine programa sudaryta žalos (remonto) sąmata, o tik paties vertintojo parengta atkuriamosios vertės skaičiuotė. Kita vertus, draudiko apskaičiuota galutinė draudimo išmoka apskaičiuota remiantis trijų faktiškai Automobilio remontą atlikti galinčių įmonių pasiūlymais – išsamiomis, naudojant „Audatex“ programą parengtomis remonto sąmatomis. Nėra pagrindo daryti išvadą, kad trijų realiai veikiančių remonto įmonių pasiūlymų pagrindu apskaičiuoti įkainiai ir detalių kainos neatitinka Taisyklėse nustatyto vidutinių įkainių ir kainų reikalavimo.

Taigi, byloje nėra duomenų, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad Vertinimo ataskaitoje nurodyta Automobilio atkuriamoji vertė labiau atitinka remonto kainą, apskaičiuotą pagal vidutinius darbų, dalių ir (ar) detalių įkainius, o draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos nepakanka per eismo įvykį atsiradusiems Automobilio sugadinimams pašalinti.

Lietuvos banko vertinimu, draudikas, Automobilio apgadinimų šalinimo išlaidas apskaičiuodamas pagal trijų autoservisų pateiktus pasiūlymus, vadovavosi TPVCAPDĮ ir Taisyklių reikalavimais ir pagrįstai nesivadovavo pareiškėjo pateikta Vertinimo ataskaita. Bylos duomenys patvirtina, kad draudiko išmokėta draudimo išmoka yra pakankama siekiant suremontuoti automobilį iki prieš eismo įvykį buvusios būklės, todėl pareiškėjos reikalavimas išmokėti pagal Vertinimo ataskaitą apskaičiuotą draudimo išmoką yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Konstatuotų aplinkybių kontekste svarbu ir tai, kad nesivadovavimas Vertinimo ataskaita nereiškia, kad draudikas, pareiškėjai pateikus įrodymus, patvirtinančius, kad už draudiko apskaičiuotą draudimo išmoką faktiškai, atliekant Automobilio remontą, nebuvo galima atkurti jai priklausančios transporto priemonės iki eismo įvykio buvusią būklę, neturėtų atlyginti ir pareiškėjos nuostolių, viršijančių minėtą draudimo išmoką.

Dėl turto vertintojo samdymo išlaidų atlyginimo

Pareiškėjos atstovė Lietuvos banko prašė rekomenduoti draudikui atlyginti visas Vertinimo ataskaitos rengimo išlaidas – 130 Eur. Šį reikalavimą pareiškėjos atstovė grindė tuo, kad pareiškėja buvo priversta kreiptis į nepriklausomą turto vertintoją, gavusi draudiko žalos sąmatą, t. y. supratusi, kad ši yra akivaizdžiai per maža, ir nevertintas Automobilio vertės netekimas. Draudikas kompensavo pusę pareiškėjos patirtų Vertinimo ataskaitos parengimo išlaidų – 65 Eur.

Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtintais prievolių vykdymo principais, prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai ir nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais. Jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus. Kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu atsakingo draudiko ar Biuro įgaliotas asmuo neatvyko per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą (per 3 darbo dienas nuo nukentėjusio trečiojo asmens rašytinio pranešimo apie eismo įvykį gavimo dienos), nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pasamdyti turto vertintoją, kad jis nustatytų turtui padarytos žalos dydį. Tokiu atveju atsakingas draudikas ar Biuras privalo atlyginti protingumo kriterijus atitinkančias nukentėjusio trečiojo asmens turėtas turto vertintojo samdymo išlaidas. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo.

Pateikti duomenys patvirtina, kad pareiškėja draudiką apie įvykį informavo 2019 m. birželio 25 d. Kreipimėsi pareiškėja prašė draudiko apžiūrėti jos automobilį. 2019 m. birželio 26 d. pranešimu draudikas informavo apie užregistruotą žalą, pasiūlė pateikti apgadinimų nuotraukas arba kreiptis į remonto įmonę, jeigu bus pageidaujama faktinio automobilio remonto. Draudiko teigimu, su pareiškėja tą pačią dieną kalbėta telefonu ir pareiškėja informavo, kad Automobilis bus remontuojamas draudiko partnerių remonto įmonėje. Tokiais atvejais būtent remonto įmonė draudikui pateikia žalos administravimui reikalingus dokumentus bei transporto priemonės sugadinimų nuotraukas. Pareiškėjos atstovė 2019 m. birželio 29 d. (šeštadienį) draudikui pateikė rašytinį reikalavimą apžiūrėti Automobilį (draudikas jį nurodė gavęs 2019 m. liepos 2 d.). 2019 m. liepos 2 d. draudikas nurodė su pareiškėja susisiekti telefonu, o jai atsisakius telefonu atsakyti į klausimus, kreipėsi elektroniniu paštu, atsakymo į šį laišką nurodė negavęs. 2019 m. liepos 3 d. draudikas atliko Automobilio apžiūrą. Taigi, pareiškėjai pateikus prašymą apžiūrėti automobilį, draudikas pasiūlė pateikti nuotraukas arba kreiptis į remonto įmonę. Pareiškėjai išreiškus nesutikimą su tokiu pasiūlymu, draudikas operatyviai apžiūrėjo Automobilį.

Atkreiptinas dėmesys, kad draudikas savo žalos sąmatą (suma - 955,79 Eur be PVM) pateikėjai pateikė 2019 m. liepos 15 d. Pareiškėjos atstovės teigimu, su ja susipažinus, pareiškėja buvo priversta kreiptis į turto vertintoją. Vis dėlto, Vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad sutartis su turto vertintoju sudaryta ir Automobilio apžiūra atlikta 2019 m. liepos 10 d., t.y. po to kai apžiūrą atliko draudikas, tačiau iki draudiko žalos sąmatos parengimo ir pirminės draudimo išmokos apskaičiavimo.

Pareiškėja nepateikė duomenų, kad vėlesnė Automobilio apžiūra turėjo neigiamos įtakos, nustatant Automobiliiui padarytą žalą ir apskaičiuojant draudimo išmoką, taip pat, kad draudikas nefiksavo visų apgadinimų. Taigi, nėra pagrindo išvadai, kad draudikas nebendradarbiavo su pareiškėja ir termino apžiūrėti Automobilį praleidimas nulėmė Vertinimo ataskaitos parengimo poreikį.

Lietuvos bankas nuomone įprastai, jeigu asmuo nusprendžia pasinaudoti TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta teise savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo, draudikas neturi pareigos atlyginti dėl to patirtų išlaidų. Kita vertus, vadovaujantis minėtais prievolių vykdymo principais, Lietuvos banko nuomone, nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidos nukentėjusiam trečiajam asmeniui turi būti atlyginamos, kai išlaidas nukentėjęs asmuo patiria įrodinėdamas žalos dydį, o draudikas, vadovaudamasis pateiktomis ekspertų išvadomis, perskaičiuoja draudimo išmoką, taigi, pripažįsta, kad iš pradžių ją buvo apskaičiavęs neteisingai. Kitoks TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos nuostatos aiškinimas tam tikrais atvejais sudarytų sąlygas iškreipti transporto priemonių civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos funkcionavimo pagrindus ir principus: galėtų susidaryti situacija, kai TPVCAPDĮ numatyta

nukentėjusio trečiojo asmens teisė savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo virštų esmine teisingo nuostolių nustatymo sąlyga ir iš esmės eliminuotų draudiko atsakomybę dėl tinkamo savo prievolių vykdymo.

Atkreiptinas dėmesys, kad, vertinant asmens teisę į papildomo vertinimo išlaidų atlyginimą, vertinamas ir nukentėjusio asmens elgesys – ar asmuo tinkamai ir aktyviai bendradarbiavo su draudiku. Kaip minėta, žalos nustatymas yra draudiko prerogatyva. Pažymėtina, kad šiuo atveju pareiškėja net nesulaukė pirminio draudiko žalos vertinimo, o dar iki jo gavimo kreipėsi į turto vertintoją. Svarbu ir tai, kad Vertinimo ataskaita padidino draudiko mokamos draudimo išmokos dydį – pirminė draudiko apskaičiuota draudimo išmoka buvo 955,79 Eur be PVM, o perskaičiuota pagal trijų servisų sąmatų vidurkį – 1 086,53 Eur, taip pat draudikas sutiko atlyginti Vertinimo ataskaitoje nurodytą 228,28 Eur Automobilio prekinės vertės netekimo nuostolį.

Taigi, negalima teigti, kad pareiškėja pakankamai bendradarbiavo su draudiku, siekdama realaus žalos dydžio nustatymo. Kita vertus, draudikas, gavęs Vertinimo ataskaitą, pakartotinai apskaičiavo pareiškėjos patirtus nuostolius, todėl darytina išvada, kad pirminėje sąmatoje apskaičiuota suma neatitiko TPVCAPDĮ ir Taisyklių reikalavimų ir nebuvo pakankama, siekiant atkurti pareiškėjo transporto priemonę į iki įvykio buvusią būklę, ir Vertinimo ataskaita turėjo esminės įtakos, kad nuostoliai būtų perskaičiuoti. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, remiantis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principais bei siekiant užtikrinti šalių teisių ir teisėtų interesų pusiausvyrą, darytina išvada, kad draudikas turėjo atlyginti ir pagrįstai atlygino pusę (65 Eur) pareiškėjos patirtų turto vertintojo samdymo išlaidų. Taigi, nėra pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimo draudikui dėl likusių vertinimo išlaidų dalies atlyginimo.

Dėl papildomų išlaidų atlyginimo

Pareiškėja prašo atlyginti ir papildomas konsultavimo bei informacijos rinkimo išlaidas, patirtas rengiant kreipimąsi į Lietuvos banką. Vartojimo ginčų nagrinėjimą reglamentuojančių Taisyklių 62 punkte nustatyta, kad priimdamas sprendimą dėl ginčo esmės Lietuvos bankas vartotojo prašymu sprendžia dėl vartotojo patirtų išlaidų, susijusių su vartojimo ginčų neteisminio sprendimo procedūra (įskaitant būtinas ekspertizės ar kitas tyrimų, advokato ar advokato padėjėjo paslaugų ir vertimo išlaidas), atlyginimo proporcingai patenkintų vartotojo reikalavimų daliai. Atsižvelgiant į aplinkybę, kad pareiškėjos reikalavimai draudikui yra atmetini, nėra pagrindo spręsti dėl patirtų išlaidų atlyginimo.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius